

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 แผนกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้มีการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ซึ่งมีการกิจที่ส่วนราชการจะต้องถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 245 กิจกรรม จากส่วนราชการ 57 กรม ใน 15 กระทรวง 1 ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง

ในการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ส่วนราชการยังมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนคำแนะนำและคำปรึกษาทางเทคนิควิชาการ ดำเนินการฝึกอบรม จนกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความพร้อมที่จะรับถ่ายโอนภารกิจ และสามารถปฏิบัติภารกิจให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้น หรือไม่ต่ำกว่าส่วนราชการเดิมที่เคยปฏิบัติ มีคุณภาพมาตรฐานและประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานงานเพื่อเป็นหลักประกันบริการสาธารณะให้มีคุณภาพอีกชั้นหนึ่ง

การถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านมามีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา รายละเอียดวิธีปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นรูปแบบที่รัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันทำ จึงทำให้ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องยังขาดความชัดเจนในขอบเขตความร่วมมือระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการเกษตร 2549 : 1-3)

ดังนั้น ในอนาคตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการองค์กร มีอำนาจในการตัดสินใจในกิจการของตนเองมากยิ่งขึ้น และตาม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และประกาศกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องรับถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณะจากภาครัฐหลาย ภารกิจ รวมถึงภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ต้องดำเนินการถ่ายโอนตามกฎหมายดังกล่าว ด้วย ดังนั้นความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการ รองรับภารกิจต่างๆ เพราะอาจมีผลกระทบต่อการทำงานตามภารกิจที่ถ่ายโอนได้ ผู้วิจัยจึงได้ สนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับถ่ายโอนภารกิจ จากกรมส่งเสริมการเกษตร : กรณีศึกษาจังหวัดอุดรธานี เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาความพร้อมของความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับถ่ายโอนภารกิจ จากกรมส่งเสริมการเกษตร ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

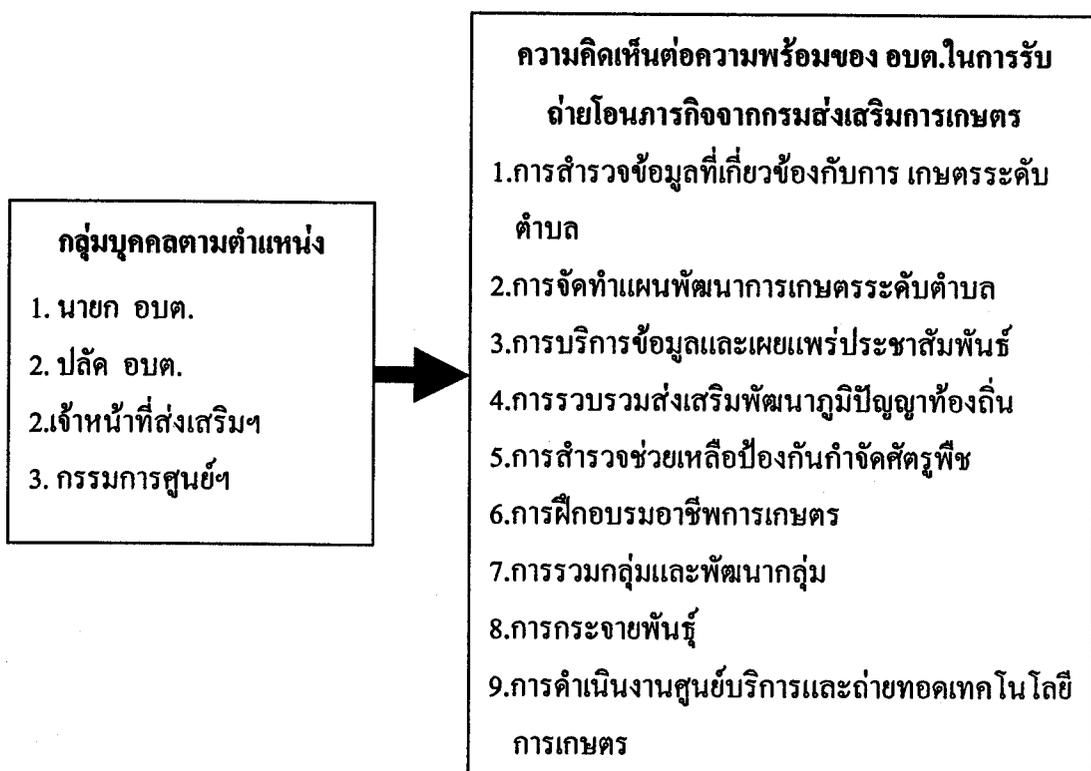
- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ ของกลุ่มตัวอย่าง
- 2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อความพร้อมขององค์การบริหารส่วน ตำบลของจังหวัดอุดรธานีในการรับการถ่ายโอนภารกิจจากกรมส่งเสริมการเกษตร
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อความพร้อมขององค์การบริหาร ส่วนตำบลของจังหวัดอุดรธานีในการรับการถ่ายโอนภารกิจจากกรมส่งเสริมการเกษตร
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความพร้อมของ อบต. ในการรับถ่ายโอนภารกิจจากกรมส่งเสริมการเกษตร

3. กรอบความคิดการวิจัย

การเตรียมความพร้อมขององค์การบริหาร ส่วนตำบล (อบต.) ในการรับถ่ายโอน ภารกิจจากกรมส่งเสริมการเกษตร มีบุคคลที่สำคัญ และเกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและระดับอำเภอ ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมในการดำเนินงานตามภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ นายกองตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประจำตำบลที่รับผิดชอบตำบล และผู้แทนกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ประจำตำบล ซึ่งบุคคลดังกล่าวต่างมีหน้าที่ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตรในพื้นที่ตำบล

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แบ่งกลุ่มบุคคลที่จะศึกษาตามตำแหน่งหน้าที่ เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (นายก อบต.) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (ปลัด อบต.) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลที่รับผิดชอบตำบล (เจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ) และผู้แทนกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (กรรมการศูนย์ฯ) ดังภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบความคิดการวิจัย (conceptual framework)

4. สมมติฐานการวิจัย

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล และผู้แทนกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับถ่ายโอนภารกิจจากกรมส่งเสริมการเกษตร แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับการถ่ายโอนภารกิจจากกรมส่งเสริมการเกษตร โดยเก็บข้อมูลจาก นายกองตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล และผู้แทนกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในจังหวัดอุดรธานีเท่านั้น

5.2 การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับการถ่ายโอนภารกิจจากกรมส่งเสริมการเกษตร 9 ภารกิจ ได้แก่ การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ เกษตรระดับตำบล การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล การบริการข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การสำรวจช่วยเหลือป้องกันกำจัดศัตรูพืช การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร การรวมกลุ่มและพัฒนากลุ่ม การกระจายพันธุ์ และการดำเนินงานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ศึกษาเฉพาะในจังหวัดอุดรธานีเท่านั้น

6. คำนิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สภาพการเตรียมตัวขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการดำเนินงานตามภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

6.2 องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2542

6.3 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง นายกองตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

6.4 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล หมายถึง ข้าราชการสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตรที่ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตรในระดับตำบล

6.5 กรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หมายถึง ผู้แทนเกษตรกรที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ทำหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในระดับตำบล

6.6 ภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร หมายถึง ภารกิจที่กรมส่งเสริมการเกษตรต้อง
 ถ่ายโอนให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ จำนวน 9 ภารกิจ ได้แก่ 1) การสำรวจข้อมูล
 ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 2) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล 3) การบริการข้อมูลและ
 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 4) การรวบรวมส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) การสำรวจช่วยเหลือ
 ป้องกันกำจัดศัตรูพืช 6) การฝึกอบรมอาชีพการเกษตร 7) การรวบรวมและพัฒนากลุ่ม
 8) การกระจายพันธุ์ และ 9) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

6.7 อบต. หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล

6.8 นายก อบต. หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

6.9 ปลัด อบต. หมายถึง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

6.10 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ หมายถึง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล

6.11 กรรมการศูนย์ฯ หมายถึง กรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี
 การเกษตรประจำตำบล

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีข้อมูลความ
 พร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ปรับปรุงแก้ไขการเตรียมความพร้อมให้องค์การบริหาร
 ส่วนตำบล

7.2 องค์การบริหารส่วนตำบล มีข้อมูลความพร้อมไว้พิจารณา ในการรับถ่ายโอน
 ภารกิจจากกรมส่งเสริมการเกษตร

7.3 ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลในการรับภารกิจด้านอื่นๆ